

POKOJ A DOBRO

Katolícky občasník farnosti Markušovce, filiállok Teplička a Lieskovany

Ročník 1

Číslo 5

December 1999

Jubilejny rok

Pápež Bonifác VIII. vyhlásil rok 1300 po prvý raz v dejinách kresťanstva za jubilejny (milostivý). Odvtedy až podnes sa konalo viacero jubilejnych rokov. Podľa slovenského historika Dr. Jozefa Špirku jubilejny rok vyrástol z ľudového presvedčenia, že rok na rozhraní dvoch storočí je milostivým rokom. A načo cirkev vyhlasuje jubilejny rok? "Je známe píše pápež Ján Pavol II. v apoštolskom liste *Tertio millennio adveniente* - že jubileum je čas zvláštnym spôsobom venovaným Bohu. A jubilejny rok je pre cirkev milostivým rokom: rokom odpustenia hriechov a trestov za hriechy, rokom zmierenia medzi protivníkmi, rokom obrátenia sa a rokom pokánia..." Preto jubilejny rok je pre kresťanov aj veľkou úlohou a poslaním.

-jd-

„Šťastie, zdravie, pokoj svätý vinšujeme Vám...“ (markušovskí betlehemci)

A sú tu Vianoce, najkrajšie sviatky v roku, sviatky pokoja a radosti. Tešíme sa na ne celý rok, pretože práve počas Vianoc sme jeden k druhému milší, snažíme sa byť lepší a nájdeme si čas na rôzne návstevy a stretnutia s príbuznými i známymi.

Už niekoľko dní, možno týždňov upratujeme svoje domy a byty, chystáme na stôl rôzne dobroty, robíme si krásne ozdoby na stôl, na stenu či na stromček. Iste by nám nepadlo dobre, keby k nám zavítali hostia a my by sme nemali čisto a nebolo by ich čím ponúknúť. Zamyslime

A sú tu Vianoce

Zvony	str.3
Kňazská móda	str.4
Mužská nábožnosť'	str.5
Ružencové spoločenstvo	str.6
Oprava kostola	str.7
Redakcia čitateľom	str.9
Listáreň	str.10

sa však nad tým, či sme sa pripravili aj na príchod toho najvzácnnejšieho hosta... Ved' práve Vianoce sú oslavou narodenia Ježiša Krista, jeho príchodu na svet v podobe malého bezbranného človeka. Ježiš chce prísť k nám, pripravili sme sa na to? Upratali sme svoje srdcia, očistili sme ich od hriechu pri svätej spovedi? Nachystali sme pre Ježiša kytice modlitieb, svätých omší a dobrých skutkov? Ak áno, potom nám nič nebráni prežívať Vianoce v radosti a pokoji. Ak nie, skúsme to urobiť čo najskôr.

Vianoce majú svoje neopakovateľné čaro. Nijaký večer v roku nám nenahradí tú atmosféru, ktorú prežije rodina spoločne pri štedrovečernom stole. Polnočná svätá omša patrí medzi najkrajšie omše. Iste je to aj tým, že vtedy si uvedomujeme, aký je nám Ježiš blízky. On, ktorý je Synom Božím, sa stal človekom.

Snažme sa preniesť túto sviatočnú atmosféru aj do všedného života, ved' Ježiš je tu s nami každý deň, nielen na Vianoce.

Ing. Ľubomíra Dzimková

Služba alebo cenzúra?

Imprimatur je priam magické latinské slovo, s ktorým sa môžu čitatelia stretnúť na úvodných stránkach niektorých kníh alebo v informačnej rubrike niektorých novín a časopisov. Je vlastne vyjadrením kompetentnej cirkevnej vrchnosti, že v knihe alebo časopise sa nenachádza nič, čo by bolo škodlivé katolíckej viere alebo mramom. Niektorí zúriví zástancovia ľudskej slobody hlásajú, že toto je obmedzovanie slobody, že katolíci už nežijú v stredoveku, že majú plné právo slobodného výberu toho, čo čítajú a že nikto im nemá v tejto oblasti nič prikazovať alebo zakazovať. Zabudli ale, že žijeme v dobesilného náporu masmédií a že denne sa valí na ľudí "hora" informácií prostredníctvom novín, časopisov, kníh, internetu, rozhlasu, televízie, CD diskov či magnetofónových kaziet. Je to doba ozajstného informačného "Babylonu". Ľovek v tomto chaoe často nevie, kde je pravda a kde lož, čo je katolícke a čo islamské. Preto, ak sa rozumne uvažuje, musí sa uznať, že *imprimatur* nie je ničím iným, než službou cirkvi jednoduchým katolíkom.

-jd-

Ježiškove narodeniny

Už som aj vyrastol a ešte dlho som si myslal, že malý Ježiš sa narodil 24. decembra presne o polnoci, v tej krutej zime... Až mi ho bolo ľuto. Ale neskôr som príšiel na to, že ono je to trochu zložitejšie, lebo vtedy neboli pôrodnice, ani matriky na farách, do ktorých by pán farár ihneď pri krste zapísal presný dátum narodenia i dátum krstu. Ježiš sa narodil za rímskeho cisára Augusta, keď bol v Sýrii mestodržiteľom Quirinius a v Palestine kráľom Herodes a v čase, kedy sa konalo sčítanie ľudu. Od židovského historika Jozefa Flavia sa možno dozvedieť, že kráľ Herodes zomrel asi 4 roky pred našim letopočtom a isty nápis v Ankare v Malej Ázii uvádzá, že sčítanie ľudu sa konalo za cisára Augusta až tri razy, z ktorých najpravdepodobnejší je rok 8 pred našim letopočtom. Preto sa dnes príjima názor, že Ježiš sa narodil približne 6 až 8 rokov pred našim letopočtom. A ako došlo k tomu, že náš letopočet počítame od narodenia Ježiša Krista? Kedysi dávno približne za pontifikátu pápeža Gelázla (492-496) žil v Ríme mûdry mnich menom Dionyz Exiguus a keďže to bol mûdry ľovek, pokúsil sa určiť dátum Ježišovho narodenia. Avšak, ako ukazujú naše súčasné vypočty, pomýliť sa. Neskôr pápež Gregor zavedol nový kalendár, ktorý používame dosiaľ a ktorý berie ako začiatok počítania nášho letopočtu rok Ježišovho narodenia tak, ako ho vypočítał mnich Dionýz. A 25. december sa stal sviatkom narodenia Pána Ježiša na základe rozhodnutia komunity v Ríme. Stalo sa tak niekedy okolo roku 350. A tak som si povedal, že my ľudia sme naozaj omylní a že sa môžeme pomýliť i v dôležitých a dejinnej i osobnej významných veciach. Nech nám teda Pán odpustí naše omyly a nech nám pomôže, aby sme sa mýliť čo najmenej.

Pavol Linet

Okienko pre birmovancov

"Mami, mami, budeme mať birmovku!", zvolala Viktoria a plná nadšenia mi túto novinku písala povedať do kuchyne. "Vies, ako sa už tešim?" "I ja sa tešim dcérka moja. Teraz ti poviem, co to birmovka je, hoci viem, že cosi už vies aj ty."

Sviatost birmovania je jednou zo siedmich sviatostí, pri ktorých ľovek osobitným sposobom dosťaža dar Duha Svätého. Treba si uvedomiť, že Kristus je prítomny v cirkvi, ako aj v každom z nás, v Duchu Svatom. Každý kresťan musí svojím kresťanstvom presviedčať okolity svet svojim životom z vlastnej a stvárhoval ho, musí sa príčiniť o taký poriadok vo svete, ktorý by bol dostojný ľoveka.

Birmovanie je teda sviatostou kresťanskej dospelosti. Prítom je potrebné myslieť nie len na vzrasť Božieho života v nás, ale aj na jeho osobitný raz. Duch Svätý pobáda ľoveka k takej kresťanskej činnosti, akú vyžaduje situácia. Birmovanie je aj sviatostou povzbudenia a posilnenia vernosti vo vieri až do takej miery, že kresťan je pripravený výdať Kristovi svedectvo aj obetovaním vlastného života.

Anna Holečková

Pol'utovania hodní knázai?

Niektoľ ľudia majú súcit s knázmi a ak sú aj prostorek, nevynechajú príležitosť ich pol'utovať: "Ach, takí mladí a fešáci, a nemôžu sa oženiť. Ako to len od tých knázov môžu žiadať?" A len ľutujú a ľutujú tých chudákov knázov! Lenže práve takito ľudia by mali vedieť, že nikto sa nestal katolíckym knázom preto, aby ho ľudia ľutovali, ale stal sa knázom pre niečo celkom iné: aby hľadal Božie kráľovstvo celým svojím životom. Nakoniec, s tou ľútostou predsa to len nie je také jednoznačné. Možno tí ľútostiví ľudia by si mohli všímať aj manželstvá, či aj tam nie sú muži a ženy, ktorých by bolo potrebné pol'utovať. Ved' každé tretie manželstvo končí rozvodom a koľko je ešte manželstiev, kde muž alebo žena drží toho druhého riadne pod „papučou“ alebo mu spôsobuje hotové peklo. A možno by im to pol'utovanie aj dobre padlo. Bolo by asi lepšie, keby ľudia knázov pre ich celibát menej ľutovali a viac sa za nich modlili a pomáhali im, aby knázský stav prežívali v ozajstnej láske k Bohu.

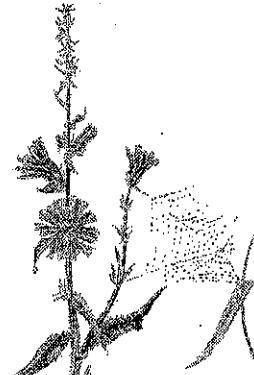
Dr. Ján Duda

PROSBA

Bože, moja duša za inú
dnes prosí:
Bys nehl'adel na vinu
a zoslal dážď rosy.
Rosy, ktorá sviežosť dáva
lúke zaránky,
s ňou sa dvíha k nebu tráva,
krášli kvietok čakanky.
Dajže Bože to, čo treba
k šťastiu láske mojej,
zošli radosť za hrst' z neba,
ziaľ a smútok odvej.

Kresba: Vlado Rimbal

Rast'o Lazor

MARKUŠOVSKÉ ZVONY

Zvony sa dnes už neoddeliteľne viažu ku kresťanskej kultúre a kresťanskému spôsobu života. Ich používanie je veľmi starobylé. Zdá sa, že prvé zvony, ktoré boli železné, sa začali vyrábať v Malej Ázii, ba aj v ďalekej Číne (niektoré takéto zvony možno nájsť ešte z piateho storočia v niektorých budhistických kláštoroch). Taktiež sa zdá, že prvé zvony, ktoré sa začali používať na kresťanské účely, vznikli na území súčasného Talianska pri Neapole pri meste Nola v kraji nazývanom *Campania (pole)*, a preto sa podnes zvon v taliančine označuje slovom *campana*. Tamojší biskup Pavol ich začal používať na zvolávanie veriacich k bohoslužbám. Prvé zvony boli vyrábané, ako už bolo uvedené vyššie, zo železa a boli pomerne malých rozmerov. Neskôr a vlastne dodnes sa vyrábajú z bronzu (niekedy sa k bronzu primiešalo striebro a prípadne i zlato pre lepší zvuk). Srdce zvona je obvykle zo železa (porov. A.R.Mennonna, *Il piccolo glossario del cristianesimo*, Roma 1991, s. 68; L. Chiappetta, *Prontuario di diritto canonico e concordatario*, Roma 1994, s. 143). Z Talianska ich v siedmom storočí írski mnísi uviedli do Franskej ríše, kde sa rýchle rozšírili (porov. J. Špirko, *Cirkevné dejiny*, zv. 1., Martin 1943, s. 305). Najväčší zvon na svete sa nachádza v moskovskom Kremli, váži takmer 20 ton a bol uliaty niekedy v šestnásatom storočí. Zvon svätopeterskej baziliky v Ríme váži 14 ton a bol uliaty v roku 1786 (porov. L. Chiappetta, *Prontuario...*, s. 143).

Teológia zvona

Zvonolejári hovoria, že zvon sa "narodí" vtedy, keď jeho srdce po prvý raz udrie a zvon po prvý raz "zaplače", čiže vydá svoj hlas. Pre tvorcu zvona je to okamih napäťia i vzrušenia, lebo po dlhom čase namáhavej práce jeho hlas ukáže, či sa práca vydarila. Lenže zvon nie je samotár. Po krste (tak sa totiž volá posvätenie zvona) a potom ako dostane krstné meno, musí vystúpiť na vežu a musí ladiť so zvukmi ostatných zvonov. Keď po prvý raz tento súzvuk zaznie, opäť je to chvíľa napäťia i vzrušenia, lebo dopredu nikdy nie je stopercentne isté, či sa zvuky "nepobijú" a či budú ladiť. Pani Dytrichová od Přerova sa v jednej rozhlasovej relácii v roku 1996 vyjadriala, že keď po prvý raz počula počas svätej omše hlas Urbana z veže bardejovského kostola, ktorý vyšiel z jej zvonolejárskej dielne, a keď neskôr počula jeho súzvuk v podtône ďalších zvonov, sa od dojatia rozplakala. Ako odbornička vedela, že práca sa vydarila. Toto mi pripomína slová, ktoré povedal

Ježiš Nikodémovi: "Musíte sa znova narodiť..." Krstom sa zvon znovuzrodí pre vyššie ciele, pre vyššie méty a pre "súzvuk" s ostatnými na božiu chválu a slávu. Hovorím o zvnoch, ale akoby som hovoril o človeku...

"Krst" zvono

V minulosti sa požehnanie zvonov nazývalo krstom, lebo zvon dostal svoje meno

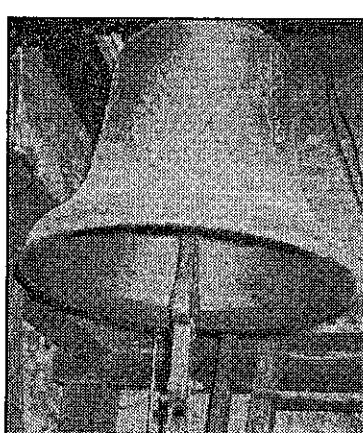
a pri požehnaní bol okrem obmycia posvätenou vodou aj pomazaný olejom katechumenov a krizmom. Čiže presne tak ako človek pri obrade krstu. V súčasnosti podľa najnovších liturgických predpisov sa zvon len požehná a pokropí svätenou vodou, pričom sa recituje predpísaná liturgická modlitba.

Markušovské zvony

Markušovský kostol má krásnu k nebu týciacu sa vežu kostola. Táto veža nie je až taká starobylá, pretože za farára Petra Kordanyho 19. júna 1773 udrel do veže blesk, keď organista práve zvonil (takmer ho zabilo) a trámy a kamene z veže sa kotúčali až dolu k fare a veža začala horieť. Či boli zničené aj zvony, sa presne nevie, ale je málo pravdepodobné, žeby neboli zničené alebo aspoň poškodené. Po uvedenej udalosti farár

Peter Kordova musel spolu s veriacimi a patrónom pristúpiť k celkovej oprave veže (porov. M. Pajdušák, *Markušovce*, s. 302). Ďalšia prestavba veže v gotickom štýle, v akom ju poznáme dnes, sa konala v roku 1891 za farára Júliusa Kerna (je pochovaný na cintoríne v Markušovciach, o jeho živote a pôsobení pozri článok Křazské hroby na našich cintorínoch v *Pokoju a dobro* 4/1999, s. 10, kde je vyfotografovaný a verejnený aj jeho hrob). Aj túto opravu spomína Matúš Pajdušák v článku *Markušovce* (s. 106).

Markušovské zvony teda nie sú zvlášť starobylé. Vo veži markušovského farského kostola sa v súčasnosti nachádzajú tri zvony. Najväčší zvon, ktorý sa tam nachádza, dala zhotoviť rodina Mariássyovcov. Na východnej strane zvona (pri pohľade od Rudnian) je v strednej časti zvona umiestnený ich rodinný erb. Latinské náписy sú umiestnené na západnej strane (pri pohľade od Spišskej Novej Vsi) v štyroch riadkoch. Celkom hore je nápis AUXILIANTE DEO FUSA BENIAMINUM STEPHANIDES (s Božou pomocou odial Benjamín Stephanides), čo dokumentuje meno zvonolejára, ktorý tento zvon odial. Tento Benjamín Stephanides pochádzal z Lučenca (porov. Dr. J. Špirica, *Spišské zvony*) a pravdepodobne bol zvon uliaty tam. V dolnej a teda tej súrnej časti zvona sa nachádzajú v troch riadkoch tieto náписy (čítajúc zhora): v prvom riadku INCLYTA FAMILIA MARIASSI DE MARKUSFALVA PRO ECCLESIA (slávna rodina Mariássy z Markušovca pre kostol), čo svedčí, že zvon dala uliať rodina Mariássyovcov za svoje peniaze pre markušovský kostol; v druhom riadku je napísané MARKUSFALVENSI FIERI CURAVIT LOSSONTZINI (postaral sa Markušovčan Lossontzini, čiže zvon zaobstaral Markušovčan so spomínaným menom) a celkom v poslednom riadku v dolnej časti je nápis VIGILATE DEUMOVE NEXIS VIRIBUS IN CUNCTANTER EXORATE (bdejte, Boha oslavujte, v spojení s ostatnými ľuďmi ho bez váhania uprosujte). Je zaujímavé, že na zvone sa nenachádza dátum jeho uliaťa. Dr. Juraj Špirica v knihe *Spišské zvony* (vyšla v roku 1972) uvádzia, že tento zvon je z roku 1806. V tomto čase, od januára 1805 do novembra 1809, bol farárom v Markušovciach Anton Habňák (porov.

Zvon z roku 1991

Zvon (1925), puknutý

M. Pajdušák, *Markušovce*, s. 104). Taktiež je zaujímavé, že zvon nemá meno, čo je dosť neobvyklé.

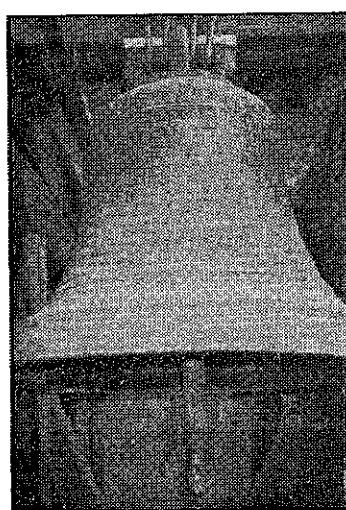
Stredný zvon, ktorý sa nachádza na veži markušovského kostola, taktiež nemá meno. Z východnej strany (pri pohľade od Rudnian) možno čítať nápis, ktorý sa nachádza v hornej časti zvona: ULIALA ZVONOLEJÁRSKA UČ. SPOL. V PREŠOVE. Pod týmto nápisom je latinské heslo VIVOS VOCO, MORTUOS PLANGO, FULGURA FRANGO (živých zvolávam, mŕtvych oplakávam, blesky zaháňam). Potom z tej istej strany sa nachádza erb sv. Michala archanjela a pod ním je nápis DAR VERIACICH CIRKEVNEJ OBCI MARKUŠOVCE. Pri pohľade od mesta je v strednej časti zvona rok 1925, čo je iste rokom, kedy bol zvon uliaty a umiestnený na veži kostola. V tom čase Markušovce nemali farára a správcom farnosti tu bol Eugen Puhalla, ktorý zomrel v roku 1932 a je pochovaný na markušovskom cintoríne (písali sme o ňom v *Pokoj a dobro 4/november 1999*, s. 10 v článku Kňazské hroby na našich cintorínoch). Tento stredný zvon je v súčasnosti puknutý a teda stratil svoj pôvodný zvuk. V budúcnosti ho bude potrebné vymeniť. Ak by sa našiel

sponsor na nový zvon, ktorý by nahradil tento puknutý, je možné dať jeho meno uliať ako nápis na povrch zvona, aby niekoľko budúcich storočí, kym ten zvon bude zvoniť a existovať, hlásal markušovským rodákom a návštěvníkom kostola o jeho štedrosti.

Zaujímavé je aj to, že ani tretí a najmenší zvon na veži markušovského kostola nemá svoje meno. Bol uliaty len nedávno v roku 1991, keď bol správcom farnosti v Markušovciach Michal Vítkovský. Na zvone je nápis KU CTI SV. ARCHANJELA VENOVALI VERIACI MARKUŠOVIEC 1991 a nad nápisom je rytina anjela s trúbou. Podľa JCLic. Michala Vítkovského nie je nápis celkom presný, pretože v ňom malo byť uvedené KU CTI SV. MICHALA ARCHANJELA..., čo údajne zabudli v zvonolejárskej dielni pani Márie Dytrichovej v Brodke u Přerova, kde bol zvon uliaty. Chyba bola zistená už neskoro,

po uliatí už nemožno robiť nijaké zásahy, aby zvon nezmenil svoj zvuk. Tento zvon by mal mať meno Michal. Požehnal ho Michal Klucár, vtedajší riaditeľ Biskupskeho úradu v Sp. Kapitule a tamojší správca farnosti, ktorý je rodákom z Markušoviec.

Dr. Ján Duda

Zvon Mariássyovcov

KŇAZSKÁ MÓDA

Niekedy možno vidieť kňaza oblečeného v reverende, inokedy v kňazskom civile (tmavé sako, tmavé nohavice a tmavá košeľa s typickým kňazským bielym golierom). Avšak stále častejšie možno vidieť kňaza oblečeného v roláku alebo pri slávnostných príležitostach v košeľe a kravate. Preto si možno pozornejsi veriaci da takúto otázku: existujú nejaké cirkevné predpisy o tom, ako má byť kňaz oblečený?

V prvom rade sú tu liturgické predpisy, ktoré hovoria o tom, ako má byť kňaz oblečený pri sv. omši, pri vysluhovaní sviatostí alebo iných liturgických obradoch alebo pobožnostiach. Pri sv. omši musí byť kňaz oblečený do bielej alby, štôly a do omátu a koncelebranti aspoň do alby a kňazskej štôly (*Všeobecné smernice rímskeho misála*, bod 79). Aj pri vysluhovaní iných sviatostí, napríklad vysluhovaní sviatosti zmierenia v spovedelnici alebo pri vysluhovaní sviatosti pomazania chorých by mal byť kňaz primerane oblečený v kňazskej reverende a štôle alebo aspoň v kňazskom civile (tmavá kňazská košeľa s bielym golierom) a štôle fialovej farby. Lebo je naozaj vhodné, aby kňaz bol pri svojich kňazských úlohách aj

kňazsky oblečený. Zvlášť treba podčiarknuť, že kňaz by mal na bohoslužby do kostola chodiť v reverende, ktorá je starobylým a úctyhodným kňazským rúchom.

Čo sa týka oblečenia na fare, je veľmi vhodné, ak počas pracovných hodín nájdeme kňaza oblečeného v kňazskom civile, v ktorom prijíma veriacich a vybavuje ich záležitosti. Vyžaduje sa, ak aj nie je v kňazskom oblečení, aby bol aspoň slušne oblečený. V mimopracovných hodinách

môžno stretnúť kňaza oblečeného aj v športovom alebo pracovnom úbore.

Zvlášť sa treba zastaviť pri oblečení kňaza pri spoločenských podujatiach, na ktoré sa kňazi obliekajú rôzne. Niektorí si oblečú kňazský civil klasickej orientácie (oblek a čierna košeľa s okrúhlym bielym golierom), iní si oblečú kňazský civil nemeckej orientácie (oblek a biela košeľa so špicatým golierom a vpredu umiestnenou dependenciou, t.j. čiernym kusom látky). Je zaujímavé, že sa objavujú kňazi, ktorí sú oblečení v kňazských košeliach bielej alebo modrej farby. Neviem však, odkiaľ sa u nás tento štýl objavil. Iní kňazi si na spoločenské podujatie oblečú oblek a kravatu.

Cirkevný zákonník v kán. 284 stanovuje, že klerici majú nosiť slušné

cirkevné oblečenie (lat. *habitum ecclesiasticum decentem*) podľa predpisov, ktoré má vydať konferencia biskupov. Nie je mi známe, žeby KBS vydala v tomto smere nejaké predpisy. Je potrebné zdôrazniť, že Svätý Otec

Ján Pavol II. vydal nariadenie pre svoju rímsku diecézu, aby kňazi chodili aj oblečení ako kňazi a to aj na verejnosti. Aj spišský diecézny biskup publikoval nariadenie v *Acta Curiae episcopalis Scepusiensis*, aby aj kňazi Spišskej diecézy nosili kňazské oblečenie tam, kde vystupujú ako kňazi. To znamená, ak spovedajú ako kňazi, majú byť oblečení ako kňazi. Ak na určitej spoločenskej akcii vystupujú verejne ako kňazi, majú byť aj oblečení ako kňazi.

Na záver si dovolím otázkou: môže veriaci upozorniť kňaza, že nie je vhodne oblečený ku kňazskému úkonu, ktorý koná? Som presvedčený, že ak to urobí s láskou a prívetivo, určite áno. A to z jednoduchého dôvodu: plniť cirkevné zákony máme všetci, každý podľa svojho stavu. Viem, že sú kňazi, ktorí zdôrazňujú, že nie je podstatné, aké oblečenie človek nosí. Iste, ale aj oblečením možno hľasať evanjelium o Ježišovi (vede kňaz patrí plne Kristovi) a to je už pre kňaza naozaj podstatné.

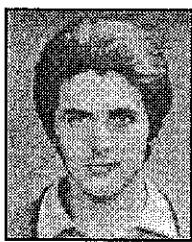
Dr. Ján Duda

ROZHOVORY S FARNÍKMI

Témou dnešných rozhovorov s farníkmi je **mužská nábožnosť**. Dúfame, že názory mužov našej farnosti budú podnetom pre každého z nás na zamyslenie sa nad svojou vlastnou nábožnosťou.

1. Čo je podľa Vás mužská nábožnosť? Aký by mal byť muž, aby ste oňom povedali, že je nábožný?
2. Ako majú svoj vzťah k Bohu prejavovať muži?
3. Ako vnímate fakt, že v Markušovciach je toľko kňazských povolaní a skoro žiadne rehoľné /ženské/ povolania? Čomu to prisudzujete?
4. Prečo je cez týždeň v kostole tak málo mužov?
5. Máte vzor mužskej nábožnosti? Ak áno, kto je to a prečo?

JOZEF RIMBALA, Markušovce

1. Nábožným by som nazval muža, ktorý vie správne posúdiť, čo je dobro a čo zlo, ktorý nestráca správny smer ani v zložitej situácii, keď iní nevedia ako ďalej a ktorý je ochrancom a spolutvorcom podmienok pre život jednako fyzický, ale aj duchovný. Avšak nie podľa zmyšľania svojho srdca, ale podľa Božej pravdy. Nábožný muž by mal byť pilierom, o ktorý sa dá opriť a dôverovať mu.
2. Sv. Pavol píše: "Chcem teda, aby sa muži modlili na každom mieste a dvihali čisté ruky bez hnev u a hádok." (1Tim2,8). Ako ináč by sa mohol muž napojiť na Boha? Veď má byť hlavou rodiny a žiť podľa Božej vôle. Boh vedie rodinu cez úskalia života prostredníctvom muža, preto chce, aby sa modlil.
3. Vidím za tým nášho patróna sv. Michala. K podotázke spomeniem aspoň niektoré túžby a predstavy mladých. Chcú byť šťastní a šťastie aj hľadajú, chcú žiť pre niekoho a túžia, aby ich niekto potreboval. Teda jasne ukrytý Boh, ktorý vkladá do sŕdc ľudí vzácné túžby. Vo Sv. písme je napísané, že v ňom nachádzame všetko vo všetkom, že jeho šťastie prevyšuje každú našu predstavu, t.j. vie dať ešte viac šťastia, ako si žiadame.
4. Prečo by mal ísiť do kostola ten, kto sa nespolieha na Toho, ktorý v ňom prebýva, mysliac si, že od Neho nič nepotrebuje? Čas, ktorý by tam mal stráviť, vie lepšie využiť - pre seba! Slová o Božej milosti súce občas počúva, no ešte sa nikdy za ňou nenačiahol svoju ruku.

Myslím si, že iba vyššia moc náš môže znova prinavratiť k zdroju pravého šťastia. Je dôležité aby sme všetko, čo sa v kostole odohráva, využívali v maximálnej mieré. Ako človek neustále a dobre žíví svoje telo, o nič menej, ba ešte viac by mal živiť svoju dušu. A predsa nestačí nám zdáleka zúčastniť sa sv. omše každý deň. Najviac, čo môžeme urobiť ako

kresťania, je žiť sv. omšu v tom najhlbšom zmysle.

5. Mojím vzorom je sv. Jozef. Aj keď sa Sv. písmo o ňom zmieňuje veľmi stručne, každé slovo má hlboký význam.

MICHAL LAZOR, Markušovce

1. Súčasťou mužskej nábožnosti je spoločná modlitba v rodine. Ideálnym druhom modlitby je ruženec. Nábožný muž musí byť spravodlivý, láskavý, milosrdný. Nesmie mu chýbať odvaha v presadzovaní dobrých vecí, zhovievavosť, rozhodnosť. Hlavne by mal často prijímať Eucharistiu do svojho srdca.
2. Vzťah k Bohu majú muži prejavovať svojimi slovami a skutkami. Ich slová musia hlasno znieť vtedy, keď treba obraňovať vieri. Skutkami by mali byť nápadomocní pri spoločných dielach farnosti.
3. Pokial' moja pamäť siaha, poznám iba ojedinelé príklady rehoľných povolaní v našej obci. Možno chýba živý príklad života v reholi spôsobený minulým režimom, kedy boli rehole oficiálne zakázané.
4. Mnohí muži nedokážu oceniť prínos sv. omše. Sú viac naklonení k plneniu svetských povinností.
5. Mojím vzorom mužskej nábožnosti je nebohý levočský pán dekan Štefan Klubert. V čase formovania môjho presvedčenia na mňa veľmi vplýval svojím osobným príkladom.

Ing. ĽUBOMÍR HOLEČKO, Teplička

1. Nerozlišoval by som medzi mužskou a ženskou nábožnosťou. Podľa môjho názoru je zbožný ten človek, ktorý čistotu svojho svedomia dokáže preniesť do bežného života svojím príkladom, správaním, činmi a skutkami v súlade s najdokonalejšími pravidlami, ktoré boli doteraz vytvorené, - desatorom božích prikázaní. Praktickým, ale hlavne osobným prejavom nábožnosti je prijímanie božích sviatostí a účasť na svätých omšiach.
2. Myslím si, že odpoveď na túto otázku skrýva moja prvá odpoved.
3. Ten, kto sa rozhodne pre kňazské alebo rehoľné povolanie, musí prejaviť značnú dávku obety a zodpovednosti. Rodinnou výchovou, väčšou aktivitou cirkvi a väčším spoločenským uznaním docenením sa môže tento stav zlepšiť.
4. Čo sa pamätam, je už pomaly tradíciou, že okrem starších mužov, ostatní muži do kostola nechodia. Okrem iných príčin myslím si, že im stačí svoju vieri a nábožnosť prejavovať iba vo svätočný deň a nedelu.
5. Nemám vzor mužskej nábožnosti.

JÁN ŽIVČÁK, Lieskovany

1. Podľa mňa mužská nábožnosť je taká nábožnosť muža, ktorý sa usiluje o zbožný a príkladný život, i keď to vždy nie je ľahké. Zapája sa do cirkevných vecí, pravidelne chodí do kostola aj cez týždeň a nehanbí sa za svoju vieru. Je to však v protiklade s mužom, ktorý toto všetko spĺňa, ale

na druhej strane sa nestará o rodinu, pravidelne je v opitom stave a nie je príkladom pre svoje deti a okolie. Jedno totiž vylučuje to druhé.

2. Vzťah k Bohu majú muži prejavovať výchovou svojich detí k láske k Bohu a k blížnym, vedením

príkladného života, zúčastňovaním sa bohoslužieb a častým prijímaním sviatostí.

3. Myslím si, že hlavným dôvodom je práve to, že sídlo našej farnosti je v Markušovciach, a tak majú chlapci snáď trošku bližšie ku kňazom a samotnému kňazskému povoľaniu.
4. Je to hlavne kvôli tomu, že muži sú menej nábožní ako ženy, resp. muži oveľa ľažšie navonok ukazujú, čo vo svojom vnútri cítia.
5. Mojím najväčším vzorom je jednoznačne okrem všetkých svätých mužov pápež Ján Pavol II. On i napriek pokročilému veku vykonáva všetky funkcie, ktoré prináležia pápežskému stolcu.

Za rozhovory ďakuje P. Hamrák

Ružencové spoločenstvo

Je prvá nedele v mesiaci. Po svätej omši začína organ a pán kantor začína spievať pieseň k Panne Marii. Vzapáli sa začína tvorit rad pred oltárom, pred ktorým si ženy už zvyčajným spôsobom vymienajú obrázky s tajomstvami sv. ruženca. V našej farnosti je tomu už 59 rokov a ak Boh de, tak 15. 8. 2000 si pripomenú členky tohto spoločenstva pekné jubileum.

Ako sme sa dozvedeli zo záznamov farskej kroniky, do ktorej urobil zápis nebohý vdp. Ján Skrak, založil on ako vtedajší p.farár v obci Markušovce a vo filiálpoch Teplička a Lieskovany tento kresťanský spôsob oslavys Boha nesúci myšlienku: "Cež Panu Máriu k nebeskému Otcovi." Viacerí ľudia vo farnosti ani nevedia, ako tento spolok funguje a že má i svoje stanovy. Preto si dovolím pripomenúť z nich niekoľko pravidiel a informácií.

Tento spolok sa nazýva **Žívý ruženec** (ŽR) a vznikol v roku 1826 vo Francúzsku, kde sa o jeho zrod príčinila sv. Mária Pavlína Jariko a potvrdil ho 27. 1. 1827 vtedajší pápež Gregor XVI.. Je to spoločenstvo, v ktorom pätnašť členov tvorí jednu ružu a keďže ruží býva spolu pätnásť, spolok tvorí 225 členov. Cieľom je každý deň rozjímať nad tajomstvom niektoréj pravdy viery a tým sa oboznámiť s pravdami a učením našej vieru a vo viere sa posilňovať. Ďalším cieľom je pre veľký počet členov a ich modlitieb skoršie a úspešnejšie dosiahnutie milostí od Pána Boha a

vyslyšanie prosieb. Ved' Pán hovorí: "Kde sú dva alebo tria zhromaždení v mojom mene, tam som ja medzi nimi." (Mt 18,20)

Organizácia spolku

Na čele spoločenstva ŽR stojí predsedníčka, na čele ruže je matka. Predsedníčka sa stará o to, aby každá ruža mala svojho horliteľa (matku). **Povinnosti členov**

Raz mesačne (zvyčajne prvú nedelu v mesiaci) si navzájom vymieňajú lístky tajomstiev sv. ruženca. Z toho vyplýva povinnosť pomodliť sa každý deň jeden desiatok a rozjímať nad ním, pričom ho obetuje na akýkoľvek úmysel.

Ružencový spolok funguje vo všetkých troch obciach a treba pripomenúť, že od svojho vzniku nebol nikdy (i napriek ľažkým časom) prerušený. Hoci v 50-tych rokoch nebolo možné fungovať na verejnosti, predsa sa však s Božou pomocou podarilo udržať túto peknú reťaz modlitieb.

V Tepličke bola prvou predsedníčkou ŽR p. Katarína Zekuciová a pokladníčkou p. Mária Timková. Dnes obidve funkcie vykonáva p. Mária Dutková. Spôsobu chodievala matka vymieňať lístky po domoch. Dnes sa tento akt odohráva v kostole. Spolok tvorí 15 ruží, z toho jedna mužská a tiež ruža mladých pod vedením p. A. Kočišovej.

V Lieskovanoch bol ružencový spolok založený už v roku 1935 v období pôsobenia pána učiteľa Vojtasa, rodáka zo Spišskej Belej.

Po jeho založení boli v ňom štyri ruže. Toho času ho tvoria takisto štyri ruže a o fungovanie spolku sa stará p. Mária Mrovčáková, rod. Krotká, t.č. kostolníčka v tejto filiálke.

Prvou predsedníčkou v **Markušovciach** bola p. Kačengová a v začiatkoch existovala i jedna dievčenská ruža. Výmena ružencových lístkov sa konala na kostolnom dvore a okrem toho sa raz mesačne konala schôdzka. Teraz je predsedkyňou p. Irena Ondasová a funkciu pokladníčky prevzala po nej p. Ovčiarikovej v r. 1989 p. Marta Kamenická. Spolok má 225 členov, teda 15 ruží.

Okrem prvotného poslania ružencového spolku sa členky zapájali i zapájajú tiež do aktivít farnosti. Finančné príspevky sú použité na misie a na zveľaďovanie kostola /nákup kobercov, oblečenie kňazov, sviece, oprava kostola,.../ V Markušovciach sa tiež starostivo venujú upratovaniu kostola.

Prichodí sa nám na záver podakovať Panne Márii za ustavičnú pomoc a udelené milosti a všetkým členom - živým a tiež tým, ktorí nás už predišli do večnosti - vyslovili úprimné Pán Boh zaplať za túto službu lásky.

Monika Hodnická

Výročie opravy interiéru kostola sv. Michala

18. 12. 1999 uplynul práve rok, čo sme sa po rozsiahlych úpravách vrátili opäť sláviť sv. omše do nášho kostola v Markušovciach. Tí, čo boli pri tom, vedia, aký kus práce a úsilia sa za tým skrýva. No je to zjavne i pre tých, ktorí zbadali len jej výsledok. Iste bude zaujímavé prečítať si názory aspoň niektorých z množstva ľudí, ktorí nezistne pomáhali.

Priebeh prac

- 3.8.1998 - porada hospodárskej rady farnosti na fare, kde sa s definitívou platnosťou rozhodlo, že vybudovanie podlahového kúrenia bude realizované ešte tohto roku, aj keď sa už blíži jesień.
- 25.8.1998 sa začali práce /demontáž lavíc, oltárov a odstranenie starej travertínovej dlažby/. Prácu načas sa v jeden deň zúčastnilo 37 brigádnikov. Bohoslužby sa začali konať v dome smútku.
- 31.8.1998 sa začal archeologicky výskum v kostole.
- 24.9.1998 bola vybetónovaná celá podlaha kostola. V tento deň sa prácu zúčastnilo 46 brigádnikov.
- 25.9.1998 sa začalo z montážou noveho elektrického a rozhlasového vedenia.
- 7.10.1998 začiatok výkopu kanálu pre plynovú pripojku.
- 20.10.1998 sa začalo bezprostredne budovať podlahového kúrenia kladením izolačného materiálu pracovníkmi firmy Umien zo Spišskej Novéj Vsi.
- 10.11.1998 pracovníci firmy Kameňopriemysel Spišské Podhradie začali s kladením novej travertínovej dlažby v kostole, ktoré ukončili v pondelok 30.11.1998.
- 3.12.1998 sa začalo s budovaním lešenia v celom kostole, aby sa mohlo začať maľovať. Maťari na čele s pánom Lacom Šteinerom začali maľovať sakristie. Teplomer vonku ukazoval minus 12°C.
- 9.12.1998 sa začalo s montážou lavíc a oltárov.
- 17.12.1998 bola realizovaná kolaudácia prác. Po prvý raz bolo spustené podlahové vykurovanie.
- 18.12.1998 dopoludnia sa konala už v zateplenej kostole spoločná predvianočná sv. spoved' a o 17.00 hod p. farár Dr. Ján Duda privítal veriacich v obnovenom kostole.

Michal Franko, stolár: "Chcel by som sa podčakovať Pánu Bohu, že mi dal sily a zdravie a doprial mi byť pri rozoberaní a montáži hlavného oltára a oltára Božského srdca. Hlavný oltár je už značne poškodený červotočom, čo vyvolávalo určité pochybnosti zo strany odborníkov, či vydrží demontáž a presun dielcov. Práce sa podarili a oltáre po montáži majú pôvodný vzhľad. Z lavíc musela byť demontovaná podlaha a vyrobili sa nové nosníky pod lavice. Tým sa výška lavíc zvýšila o 5 cm. Lavice v hlavnej lodi kostola sú historicky zaujímavé, ale menej pohodlné na sedenie. Pri demontážnych a montážnych stolárskych práciach sa do práce najviac zapojili p. Matúš Grečko, Leopold Gattinger, Ján Kačír, Jozef Grečko, Alfonz Vilkovský, Alfréd Hospúdka, Tibor Hospúdka, František Mrovčák a Anton Mrovčák, Michal Franko ml., Stanislav Franko, Michal Dvorský st. Michal Dvorský ml. Marián Dvorský, Marek Mrovčák. Vynikajúci bol prístup kaplánov, ktorí motivovali najmä mládež. Podlaha je pekná, ľudia si pochvalujú, kúrenie funguje a je to teda dobré."

Obnovený interiér kostola v Markušovciach

Čo sa utriebilo?

Bola odstranená stará travertínová podlaha, ktorá bola uložená len na horej zemi bez akejkoľvek izolácie, vykonala sa archeologicky výskum pod podlahou kostola a bolo vypracované odborne ohodnotenie statiky kostola; bol vybudovaný vetraci systém, ktorým sa odvetráva zemná vlhkosť z interiéru kostola; realizovaná bola sanáčna omietka vo vnútri kostola; bola vybudovaná pripojka plynu, izolácia a vodné podlahové kúrenie s plynným kotlom v sakristii; uložená bola nová travertínová podlaha, kostol bol vo vnutri celý nanovo vymaľovaný a zavedenie bolo nové osvetlenie a ozvučenie.

Jozef Kamenický: „Je isté, že už nikto by sa nechcel vrátiť do doby, keď sme sedeli v studenom kostole. Vďaka mládeži sme zvládli počiatočné práce veľmi rýchlo. Počiatky boli všelijaké. Skúsenosti s podlahovým kúrením sme nemali a dopredu sa nevedelo, ako to všetko dopadne. Ale potom som sa spýtal odborníkov, či už to niekde robili a keď povedali „áno“, začal som veriť, že raz v kostole bude teplo.. Musím vyjadriť spokojnosť, že za nami je kus práce.“

Investor: Rim, katedrálny úrad Markušovce; **projektant:** Ing. arch. Marian Goc, Ružomberok; **stavebny dozor:** Ing. Michal Dinič, Spišská Nová Ves; **odborný dozor:** Ing. arch. Slováková a Mgr. Spáleková, NPAK; **Ústav ochrany pamiatok:** Spišská Nová Ves a František Javoršky, Archeologický ústav, pracovisko Spišská Nová Ves.

Pavol Hodnický, elektrikár: „Môj osobný i odborný názor je taký, že zavedenie plynového podlahového vykurovania je pre kostol najvhodnejší, lebo je to vysoká budova, teplo stúpa hore a napr. pri gamatkách by boli veľké tepelné straty. Moja práca spočívala vo vyšpecifikovaní elektromateriálu a jeho zabezpečení. Samozrejme, že celá organizácia elektropráč sa realizovala podľa návrhu projektanta a po konzultácii s p. farárom. Na tomto mieste by som sa chcel veľmi pekne podčakovať za nezištné poskytnutie svojich zručností a umu týmto spolupracovníkom: p. Ondrejovi Pramukovi, p. Jozefovi Kľučárovi, p. Štefanovi Zeleňákovi, p. Vladimírovi Pačnárovi, p. Jánovi Pentákovi. Okrem toho treba zdôrazniť, že celé ozvučenie kostola mal na starosti p. Štefan Galko. Niektoré detaily sa mohli ešte vylepšiť. Napr. doplnenie svietidiel pri Božom hrobe, na nádvorí, na chóre, v chodbách a v spovedniach. Okrem toho kostol nie je chránený pred bleskom! Okolo neho je potrebné vykonať uzemňovaciú sústavu. Ak sa bude na budúci rok robiť úpráva nádvoria kostola, bude potrebné obidve aktivity skĺbiť. No a v budúcnosti je potrebné urobiť celý bleskozvod. Treba pozvať špecialistu, ktorý ho stiahne z veže na strechy. Zo striech to zvládneme už aj my. Treba zdôrazniť, že je tiež v dezolátnom stave elektroinštalácia kostolnej veže. Hoci je kostol vycierený zvnútra, zvonku na ňom bude ešte veľa práce.“

Štefan Šterbák: „Prípravné práce si vyžadovali veľa ručnej namáhavej práce. Mimoriadnu pochvalu a podčakovanie si zaslúžia remeselníci. A vďaka Bohu, že sa toto všetko skončilo bez najmenšieho úrazu alebo inej nepríjemnosti. Treba dať do poriadku ešte kostolný dvor, grófsku kaplnku, elektrické vedenie na veži, bleskozvod, prasknutý zvon, organ, oltáre, lavice, atď. Je toho ešte veľa, čo treba urobiť. Ale za porozumenia všetkých veriacich i pomoci Božej sa toto bude dať zvládnúť. Uistujem všetkých veriacich, že všetko je riadne dokladovo zaevidované a zaarchivované.“

Kaplán Majerčák s p. Kamenickým v zápale práce

Ján Duda, farár: „Ak hľadám na tieto práce s odstupom jedného roka, myslím si, že bolo dobré, že sme sa do toho pustili. V prvom rade mi prichádza na um podčakovanie všetkým, ktorí pri mne stáli v tom čase. Pri vybavovaní povolenia mi veľmi pomohol pán starosta Michal Čuchran a pomáhal aj potom pri realizácii prác, za čo mu patrí moje úprimné podčakovanie. Pamätam sa, že mi moja hospodárska rada vlievala taký ozajstný optimizmus. No a s odstupom jedného roka to funguje a je to dobré. Teší ma, že naši veriaci už v kostole nemusia mrznúť ako predtým. Ďakujem všetkým, ktorí prichádzali pracovať, ako aj tým, na ramenách ktorých ležala tŕucha prác: pán Kamenický, pán Kalafut, pán Šterbák, Lacko Šteiner so svojou partiou, elektrikári na čele s Paľkom Hodnickým a Ondrejom Pramukom, Michal Franko so svojimi drevármami, ako aj takí pracanti ako pán Grečko, pán Dvorský, Ľudo a Jožko Rimbalovci a mnohí iní, lebo sa tu nedá spomenúť všetkých. Pán Maliňák sa staral o nápoje, žienky (Kalafutová, Grečková, Kamenická a iné) sa starali o gulás, čaj, kávu, aby nám nič nechýbalo. Už aj spomienky na zohratosť tohto pracovného tímu sú pekné. Ďakujem tým, ktorí prispievali i finančne. Všetkým úprimne ďakujem. Nech ich za to Pán bohatu odmení...“

Monika Hodnická

NOVÝ KOSTOLNÍK

Na uvoľnené miesto kostolníka v Tepličke nastúpil pán **Michal Drabiščák**. Narodil sa v Milínsi pri Lipanoch (okres Sabinov) dňa 25.11.1937 Jurajovi a Helene, rod. Petrikovej, ktorým sa spolu narodilo 7 detí (5 chlapcov a 2 dievčatá). Dňa 21.11.1964 sa Michal Drabiščák oženil s rodáčkou z Tepličky paní Magdalénou, rod. Blačovskou. Odvtedy byva v Tepličke. Z manželstva sa im narodili tieto deti: Ďarina (1965), Jozef (1967), Michal (1971), Iveta (1979) a Silvia (1986). Pracoval na železnici ako zvárač koľají a od roku 1996 je na dochodku. V piatok 5. novembra 1999 mu pána farára Dúdu odovzdal menovaci dekret.

Cestovná agentúra

Štefánia KAMENICKÁ
Letroň 58, 052 01 Spišská Nová Ves
tel. 0955 / 4412 372

Slovenská národná pút do RÍMA

za účasti slovenských Otcov biskupov a so slávnostnou audienciou u sv. Otca

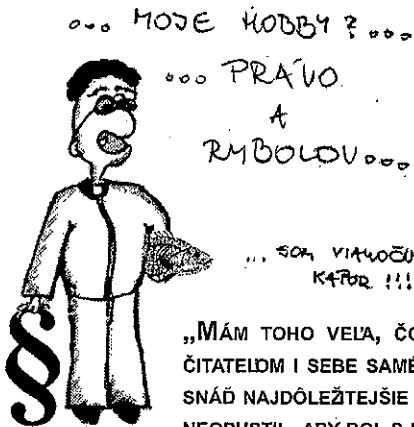
Termín : **13. - 17.2.2000**
Cena zájazdu : **6.390,- SK / os.**

V cene je zahrnuté: autobusová doprava, 2 x ubytovanie s raňajkami, sprievodca, **karta pútnika (1.800,- SK)** a komplexné poistenie.

Priania redaktorov čitateľom k jubilejnemu roku 2000

...VRAD TO TU
MÁM RIADIŤ!?

„MÁM TOHO VELA, ČO BY SOM CHCEL
ČITATEĽOM I SEBE SAMÉMU ZAŽEĽAŤ. ALE
SNÁD NAJDÔLEŽITEJŠIE JE, ABY NÁS BOH
NEOPUSTIL, ABY BOL S NAMI.“

DR. JÁN DUDA, FARÁR, CIRKEVNÝ PRÁVNIK
(CENZOR)

“PRAJEM NÁM VŠETKÝM, ABY SME SA NAUČLI PRIJAT
SEBA SAMÉHO V PRAVDE A LÁSKE. A POTOM DOKÁŽEME
MAT PRE INÝCH SRDCE VNÍMAVE A DOBROTIVE A BYT
VDAČNÍ.”
MONIKA HODNICKÁ, STREDOŠKOLSÁ UČITEĽKA
(ŠÉFREDAKTORKA)

“Snaž sa, aby ľudia po
stretnutí s tebou odchádzali
vždy trocha šťastnejší.”
/Matka Tereza z Kalkaty/

PF 2000

„CO ZAVINOSOVAT VŠETKÝM
ĽUDOM DOBREJ VOLE DO ROKU
2000? HĽAVNE VELA ZDRAVIA,
KTORE SI NIKTO NEMOŽE KUPIŤ,
VELA LÁSKY, KTOREJ JE OKOLO
NAS STALE MENEJ A
V NEPOSLEDNOM RADE VIACAJ
VZAJOMNEJ TRPEZLIVOSTI A
TOLERANCIE. JEDEN VOCI
DRUHEMU. VED O KOUKO BY
BOL VTEDY TEN SVET KRAJSI A
ZNESITEĽNEJŠI!“
MUDR. MARIA KROTKA,
ZUBNA LEKARKA
(REDAKTORKA)

„VŠETKÝM NÁM
PRAJEM, ABY Z NAŠICH
SRDC VYMIZLA ZÁVIST
A PÝCHA, ABY NÁS
NAPLNILA KRISTOVA
LÁSKA, KTORÁ NÁS
PRIVEDIE DO ROKU
2000 AKO ĽUDÍ,
V KTORÝCH NIET
LESTI.“

PETER HAMRÁK, ŠTUDENT INFORMATIKY
(SADZBA, GRAFICKÁ ÚPRAVA)

„BOH NÁS
VŠETKÝCH NESMIERNE
MILUJE. VEĎ PRETO
PRIŠIEL NA SVET.
PRAJEM VÁM PEVNÚ
VIERU, KTORÁ HORY
PRENÁŠA, SILNÚ NÁDEJ
V KRÁSNU BUDÚCOSŤ
A NESKONALÚ LÁSKU,
KTORÁ VŠETKO
ZVLÁDNE.“
IVETA DRABIŠČÁKOVÁ,
SEKRETÁRKA, VEDÚCA
SPEVOKOLU
(REDAKTORKA)

“Ak chceš poučovať
iných, musíš hovoriť
blasom lásky.”
/Nikolaj Gogol/

„...MĽČITAVESIÁ
LITERATURA
V SEMINAŘI?...
...TO JE JASNÉ...
POKOJ
&
DOBRO!
...MOMENTÁK
V AJPUTÁVEŠTÍ
ČASOPIS...“

„DO NOVÉHO ROKU Vám želám zdravie, štásie,
lasky vela, tiež rodinnú pohodu a vždy dobrú
náladu, ktorú nikto neskaží a kufor plný penazí!“
ING. ĽUBOMÍRA DZÍMKOVÁ, PORADKYNA V BUSINESS
CENTRE
(REDAKTORKA)

Do NOVÉHO ROKU
PRIJMIME HOJNÉ BOŽIE
POŽEHNANIE, POKOJ
DUŠE, DOBRO ĽUDSKÉHO
SRDCA A RADOSŤ Z
ODHALOVANIA KRÁSY
STVORITEĽA V NAŠICH
BLÍŽNÝCH.

CYRIL HAMRÁK,
BOHOSLOVEC
(REDAKTOR)

Listáreň

Tichá noc, svätá noc vznáša sa tíško nad Betlejom...

Ani sme sa nenazdali a už sú tu znova Vianoce. Mamky majú ruky plné práce, aby len všetko bolo čo najlepšie pripravené a aby na vianočnom stole nič nechýbalo.

A potom už nastane ten túžobne očakávaný Štvrtý deň, keď sa malý Ježiško narodí. Vtedy už v našich príbytkoch budú rozvoniat medovníčky, izbietka sa naplní vôňou ihličia, rozžiarí sa prekrásny vianočný stromček a keď zaznie krásna melódia "Tichá noc, svätá noc"..., vtedy sa tíško naplnia naše srdcia láskou, radosťou a pokojom.

Tak ako žiarovky na vianočnom stromčeku, rozžiaria sa aj detské očká pri rozbalovaní darčekov. No a nám dospelým sa zaiste skotúľa nejedna slza, slza dojatia, že znova môžeme privítať novonarodené dieťa v kruhu svojej rodiny, svojich detí, rodičov a starých rodičov.

Nezabudnime ani na tých, čo už nie sú medzi nami, ktorí nás už predišli do večnosti, ale pripomeňme svojím detom, ako sme spolu s nimi trávili Vianoce, ako sme sa spolu modlievali, spievali si koledy. Snažme sa vytvoriť peknú rodinnú atmosféru, aby sme prežili príjemné a pokojné Vianoce. A tak aj duchovne očistení sa potom zideme na polnočnej svätej omši v našom teplučkom a útulnom kostolíku, kde oslavíme narodenie Pána. Nech slávnostné sväté omše počas týchto sviatkov a prekrásne koledy, ktoré tam budú sladko zniet, rozochvejú naše srdcia a naplnia ich skutočnou láskou a pokojom nielen počas týchto Vianoc, ale po celý jubilejný rok 2000.

Terézia Straková, Markušovce

Dobrá novina

Ako začala?

Koledníci z Tepličky (Vianoce 1998)

V tejto rubrike poskytneme priestor príspevkom farníkom.

Ako ste si všimli už v predchádzajúcich 4 číslach, náš občasník je tematicky koncipovaný a takýmto smerom by sme sa chceli uberať i naďalej. Preto by sme uvítali, keby Vaše príspevky boli smerované k jednotlivým rubrikám.

Zároveň si Vám dovoľujeme pripomenúť, že redakcia si vyhradzuje právo úpravy alebo skrátenia príspevku. Rukopisy nevracame.

Za porozumenie a spoluprácu Vám dakuje

redakčná rada

Z listu p. Rastislava Turáka, redaktora kresťanského týždenníka Zrno vyberáme:

"Dakujeme Vám za farsky časopis Pokoj a dobro. Uprimne povedané, prijemne nás prekvapila obsahová kvalita časopisu Vašich farníkov."

eRko

Hnutie kresťanských spoločenstiev detí

V roku 1999 začalo aj v našej farnosti realizovať svoju činnosť hnutie kresťanských spoločenstiev detí. V spoločenstve sa vytvárajú základy pre život v spolupatričnosti, priateľstve a vo vzájomnom porozumení. Činnosť má na starosti viedúci detského spoločenstva (v našej farnosti Mgr. Marta Králiková) a pomocníci - spoluzodpovedné osoby (Zuzana Grečková, Lucia Mrovčáková, Magda Maršáleková, Katarína Grečková, Lenka Holečková a Anton Masliš). Tito plánujú a realizujú spoločné stretnutia detí 1x za mesiac. Stretnutia detí prebiehajú formou rozprávania, hier, podávania nových informácií, rozvíjania tvorivej a záujmovej činnosti.

V našej farnosti sa do spoločenstva zatiaľ prihlásilo 35 detí, no veľmi radi privítame aj ďalších členov. Pripravujeme mnohé zaujímavé akcie, napr. Dobrú novinu, Jasličkovú pobožnosť, návštevu Detského domova v Spišskom Štiavniku, zábavné popoludnia, jednodňové výlety, letný tábor počas prázdnín a pod.

Mgr. Marta Králiková, Markušovce

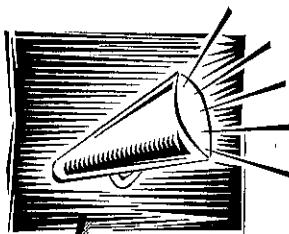

V krajinách západnej Európy s tradíciou koledovania už mnohé roky prebiehajú zbierky pre tretí svet - deti v období vianočnej októby navštevujú domácnosti vo svojej farnosti.

Počas Vianoc v r. 1995 sa so súhlasom otcov biskupov takéto podujatie po prvýkrát uskutočnilo aj na Slovensku pod názvom Dobrá novina. V markušovskej farnosti sme sa po prvý raz zúčastnili štvrtého ročníka DN v minulom roku.

Nazbierané milodary majú pomôcť ľuďom v nádži, ktorí sú ohrození smrťou z hladu v Sudáne. Aj z našich príspevkov sa mohli vzdelávať učitelia v chudobných krajinách, poskytli sa lieky pre 200 detí, ktorých životy boli ohrozené, bola podporená jedna základná škola, vybudovaný domov pre 100 dievčat a pomohli ste 60 chlapcom z ulice. Patrónmi DN je sv. František z Assisi, sv. František Xaverský, sv. František Saleský. Počas DN si ľudia uvedomia, že Vianoce, to nie je len zhon, upratovanie a nákupy, ale v prvom rade radosť, pokoj z príchodu Ježiša. Pán Boh zaplatí všetkým štedrým darcom, ktorí prispeli i v našej farnosti.

Monika Hamráčková, Teplička

FARSKÝ KLEBETNÍK

Markusovská **organová škola** docenta Akimjaka už začína prinášať svoje ovoce. Po Jozkovi Súkeníkovi (13 rokov), ktorý hrava pri omší každý pondelok, od prvej adventnej nedeľe roku 1999 sada za organ a hráva v kostole na sv. omšíach v utorok aj Lucia Hudáková (13 rokov). V Tepličke od tohtoročnej prvej adventnej nedeľe hrava na orgáne v kostole pri sv. omšíach v pondelok Viktoria Holečková (13 rokov) a v utorok pri sv. omšíach hrava na orgáne Iveta Drabiščáková (20 rokov).

DUCHOVNÉ A INÉ AKTIVITY

⇒ V dňoch 12. a 13. novembra 1999 (piatok a sobota) sa vo farskom kostole v Markušovciach konali duchovné cvičenia pre Ružencové spoločenstvo. Exercitátorom bol vdp. JCLic. Ján Marhefka, správca farnosti Rudňany.
⇒ V utorok 16. novembra 1999 navštívili našu farnosť dp. diakoni Ľuboš Hromjak zo Spišského Podhradia a Milan Ferenčík z Tvrdošina. Ich návštěva bola pracovná. Pri večernej sv. omší v Lieskovanoch i v Markušovciach kázal dp. Ľuboš Hromjak.

⇒ Pán farár Dr. Ján Duda prednášal v stredu 17.11.1999 na Teologickom inštitúte v Spišskom Podhradí o procese blahorečenia biskupa Jána Vojtaššáka. Pán farár je ako cirkevný právnik v uvedenom procese blahorečenia postulátorom.

⇒ V nedeľu 21. novembra 1999 sa v Lieskovanoch uskutočnil deň úcty k starším. O 16,00 hodine sa konal kultúrny program detí a mládeže venovaný starším ľuďom a p. farár Dr. Ján Duda predniesol prednášku o duchovnom význame staroby a utrpenia. Deň úcty k starším zorganizovala pastoračná animátorka cirkevnej obce Lieskovany paní Ľudmila Černická.

⇒ Na pozvanie Maďarskej konferencie biskupov pán farár Dr. Ján Duda 29.11.1999 navštívil Budapešť, kde prednášal na tému „Užitočnosť Katolíckej cirkvi pre občiansku spoločnosť“. Prednášku predniesol v taliančine.

⇒ V pondelok v deň spomienky na sv. Mikuláša (6.12.1999) sa konal v Markušovciach duchovný program pre deti pod názvom Rodičia deťom. V Lieskovanoch sa tento program uskutočnil v utorok 7. decembra. Pri tejto slávnosti sv. Mikuláš priniesol prítomným deťom aj darčeky. Obdarované bolí aj deti v Tepličke.

⇒ V piatok 17. decembra 1999 sa v Markušovciach,

Z programu birmovancov

⇒ V piatok 5.11.1999 sa konalo v Tepličke stretnutie vedúcich skupín s pánom farárom. Zúčastnili sa ho vedúci skupín birmovancov z Markušoviec, Tepličky a Lieskovian. Po privítaní predniesla duchovné slovo paní Lucia Hamráková z Tepličky. Prítomní si vymenili skúsenosti a prijali od pána farára Dr. Jána Dudu ďalšie inštrukcie.
⇒ V sobotu 6.11.1999 sa od 8,00 do 9,45 hod. konala prednáška pre birmovancov v Markušovciach a od 10,30 do 12,15 hod. prednáška v Tepličke. Prednášky viedol p. farár Dr. Ján Duda.
⇒ V týždni od 7. do 14. novembra 1999 sa konali prvé osobné pohovory s birmovancami v Tepličke (90 birmovancov) a v nasledujúcom týždni od 14. do 21. novembra s birmovancami v Markušovciach a Lieskovanoch (110 birmovancov). Osobné pohovory viedol p. kaplán Mgr. Ľuboš Šipoš.
⇒ Ďalšia prednáška pre birmovancov sa uskutočnila 27.11.1999 v Markušovciach aj v Tepličke. Prednášal p. kaplán Mgr. Ľuboš Šipoš.
⇒ Stretnutie vedúcich skupín birmovancov s pánom farárom sa uskutočnilo dňa 10.12.1999 v Markušovciach. Vedúci z Tepličky, Markušoviec a Lieskovian sa zúčastnili sv. omše vo farskom kostole a potom zasadali na fare. Duchovné slovo predniesla sl. Ing. Martina Mrovčáková. Vyhodnotila sa doterajšia príprava birmovancov.
⇒ Vedúci jednotlivých skupín birmovancov viedli duchovné stretnutia svojej skupiny. Na stretnutí sa spoločne modlili, čítali Písma sväté a viedli duchovné rozhovory a rozhovory na náboženské témy. Stretnutie trvalo obvykle jednu hodinu a konalo sa raz za týždeň.

v Tepličke a Lieskovanoch konala spoločná predvianočná sv. spoved'. Spovedať prišli aj knazi zo susedných farností.

PRACOVNÉ AKTIVITY

◆ V piatok 12. novembra 1999 sa konalo o 19,30 hodine vo farskom kostole valné zhromaždenie Ružencového spoločenstva v Markušovciach. Príhovorom prítomných členov pozdravil p. farár Dr. Ján Duda, v ktorom sa im podakoval za modlitby a všetku pomoc, ktorú poskytujú našej cirkevnej obci. Potom v pracovnom príhovore prítomných oslovila tajomníčka spoločenstva paríži Marta Kamenická, ktorá ich informovala o aktivitách, plánoch a hospodárení spoločenstva. Ružencové spoločenstvo zakúpilo pre potreby našej redakcie scanner v hodnote vyše 9 tisíc korún. Redakcia našho časopisu im za to vyslovuje uprímne podakovanie, lebo nám veľmi pomôže pri našej práci.
◆ V prvom decembrovom týždni roku 1999 namontovala moravská firma Elekon hodiny na kostolnej veži v Tepličke. Hodiny sú na elektrický pohon, čas snímajú z druhice a odbijajú každú hodinu (počet udierov na zvon je iba iba, kažko je hodinu) a každú polhodinu (jeden udér na zvon).

ĒSTE RAZ O ORGANOVEJ ŠKOLE

Každú sobotu sa v Markušovciach na fare dávajú hodiny organovej hudby a spevu, ktoré vede docent Amantius Akimjak. Tento školský rok navštievujú školu ľuď žiaci z Markušoviec: Jozef Súkeník, Lucia Dutková, Lucia Hudáková, Lucia Lazorová, Stanislava Pačnárová, Ivana Kravjanská, Martina Šibačková a Miško Bušovský. Z Tepličky Iveta Drabiščáková, Viktoria Holečková, Mirka Baliovská a Alojz Timko. Z Lieskovian Barborka Živčáková.

Iveta Drabiščáková

Vianočná koleda

V mestečku Betleme, v jasličkách na slame leží to dieťatko, na ktoré čakáme. Anjelik bez krídel, Boží i človečí. Nikto ho nevidel, každý ho dosvedčí, darček mu nesie tam ... A ja mu do diaľky srdiečko posielam namiesto hrkálky.

**Mária Holečková,
Teplička**

Vianoce sú najkrajším sviatkom v roku. Všetci, ale najmä deti sa na ne tešia. Tešíme sa, lebo na Vianoce sa narodi Ježiško. Častejšie chodíme do kostola, k jasličkám a spievame koledy. Každý doma nájdeme pod vianočným stromčekom darček. Cez sviatky je plno snehu a všetci sa lyžujeme, sánkujeme, korčujeme alebo stavíme snehuliaka. Pred Vianocami všetko poupravujeme. Ocistíme si aj duše. Ja som ešte nebo na prvom sv. prijímaní, preto budem robiť dobré skutky, budem viac počúvať rodičov, babičku, dedka. Nakreslím si vianočný stromček. A podľa toho, aký dobrý skutok vykonám, prikreslím na stromček ozdobu. Nemôžem sa už dočkať. (Martin Šákmár, Markušovce)

Vianoce sú sviatky radosti a pokoja. Na Vianoce sa tešia všetci bez rozdielu veku. Ja mám Vianoce veľmi rada, lebo viem, že si aj ja najdem po vianočným stromčekom darčeky. Páčia sa mi trblietavé ozdoby.

V tento deň je aj polnočná svätá omša. Symbolom Vianoc sú jasličky. V našom kostole sú veľmi pekné. Medzi stromčekmi je postavená maštaľka a v nej leží malý Ježiško, pri ňom sú jeho rodičia, traj králi, ovečky, kravička, ba aj ľava. Spievajú sa pekné pesničky. Počas Vianoc je všetko oveľa krajsie. Hviezdičky aj mesiačik svietia jasnejšie, sneh je belší a ľudia sú k sebe milší. (Eva Sýkorová, Markušovce)

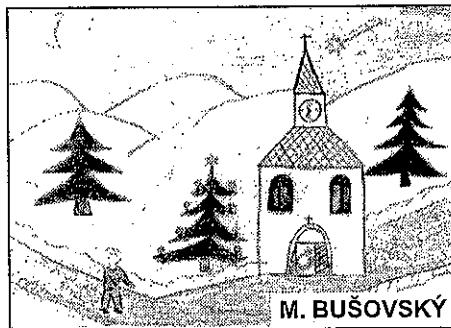

Láska prišla k nám z neba...

Vianoce patria k sviatkym, ktoré výrazne zmenia nás životný rytmus. Síla ich duchovného posolstva nás zasiaha a trvalo poznáci.

Vianoce sú sviatky všetkých, veľkých aj malých, ale sú to predovšetkým sviatky detí. Tie sa tešia na darčeky a na chvíľu, ktoré strávia pri jasličkach narodeného Ježiška rozdávajúceho lásku a pokoj. Čo si môme želat k nasledujúcim Vianociam, ale aj do Nového roka 2000? Tých príani bude v každej rodine dosť, ich obsahom bude iste zdravie, šťastie, pokoj, láska, pohoda, radosť...

Na Vianoce sa teším preto, lebo sú to najkrajšie sviatky v roku. V tento čas si spomíname na Ježiškove narodenie. Oslavami sme nadšení a všetko je na tento sviatok tak krásne pripravené. Ľudia sú navzájom k sebe milí sko inokedy. Doma sa všetko upratuje, pečú sa samé dobroty, vyzára ťa, zdobí sa stromček a všetci spoločne čakáme na príchod Ježiška. V sviatočný večer je spoločná večera a po nej každý čaká na darčeky. Po tom všetkom sa celá dedina zíde na polnočnej omši. (Mária Králová, Markušovce)

M. BUŠOVSKÝ

Vianoce

Sniežik sa krásne ligoce, stromy sa perinkou prikrývajú. Vidieť, že očakávané Vianoce v plnej kráse prichádzajú.

Vôňa letí krajinou, každého zláka. A pod rukou maminou rastie dobrota dáka.

Zasnežený malý domček svieti jasnom žiarou.

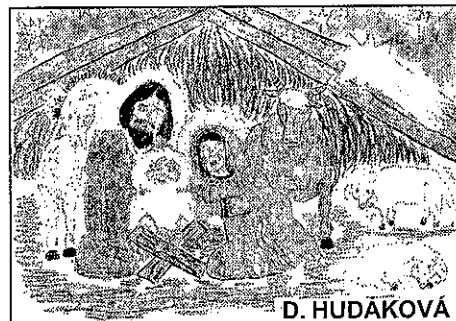
V izbietke stojí stromček, pri ňom všetci so šťastnou tvárou.

Krásna chvíľa pre veľkých i pre deti zasa tíska priletiť, keď nájdú radosť v darčeku pri vianočnom stromčeku.

Na polnočnú do kostola sa treba náhliti.

Ved' aká by to radosť bola s Ježiškom sa o ňu nepodeliť?

Mirka Janičková, Markušovce

D. HUĐÁKOVÁ

Stránku pripravila Ing. Iveta Dutková